SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA GEOGRAFIJA V LETU 2017
Poročilo DPK SM za geografijo

Vsebina

1 Struktura kandidatov ... 2
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih ... 3
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz geografije – primerjava po letih ... 4
1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017 ... 6

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017 ... 7
2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah ... 7
2.2 Meje med ocenami ... 9
2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah ... 10

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017 ... 12

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM ... 14
4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita ... 14
4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita ... 15
4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih ... 15
4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov ... 21
4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah ... 21

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori ... 23
5.1 Zunanje ocenjevanje ... 23
5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene ... 23

6 Povzetek ... 24
6.1 Ocena uspeha kandidatov ... 24
6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol ... 24
6.3 Druge ugotovitve ... 25

Avtorja:
Igor Šeruga, glavni ocenjevalec za geografijo
dr. Katja Vintar Mally, predsednica DPK SM za geografijo

Poročilo je potrdila DPK SM za geografijo na svoji 13. redni seji 6. 10. 2017.

Ljubljana, november 2017

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature,** prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
  - kandidati z maturitetnim tečajem,
  - 21-letniki,
  - odrasli,
  - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
  - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
  - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
  - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

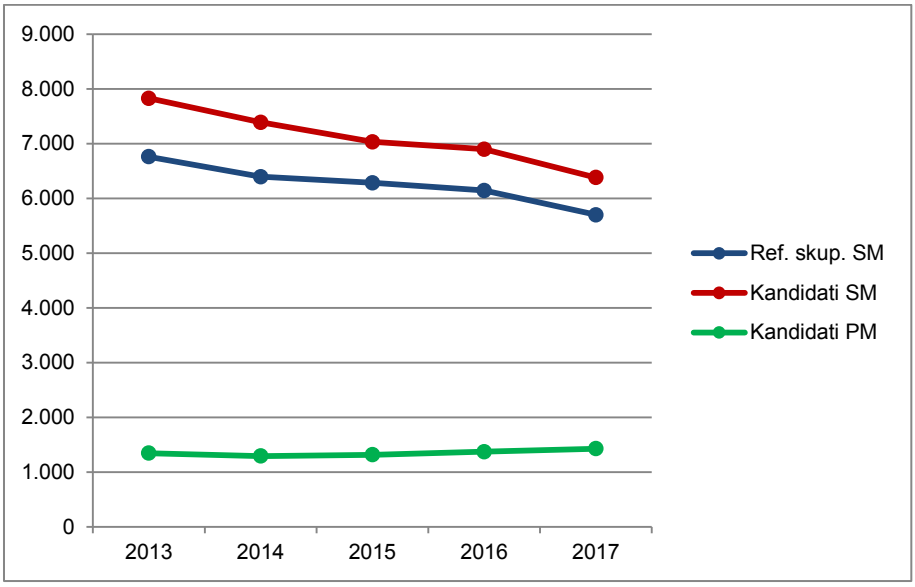
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2013 do 2017. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2013	6.759	7.826	1.346
2014	6.396	7.389	1.294
2015	6.283	7.033	1.317
2016	6.145	6.899	1.373
2017	5.699	6.379	1.429

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Vir: Državni izpitni center, 2017

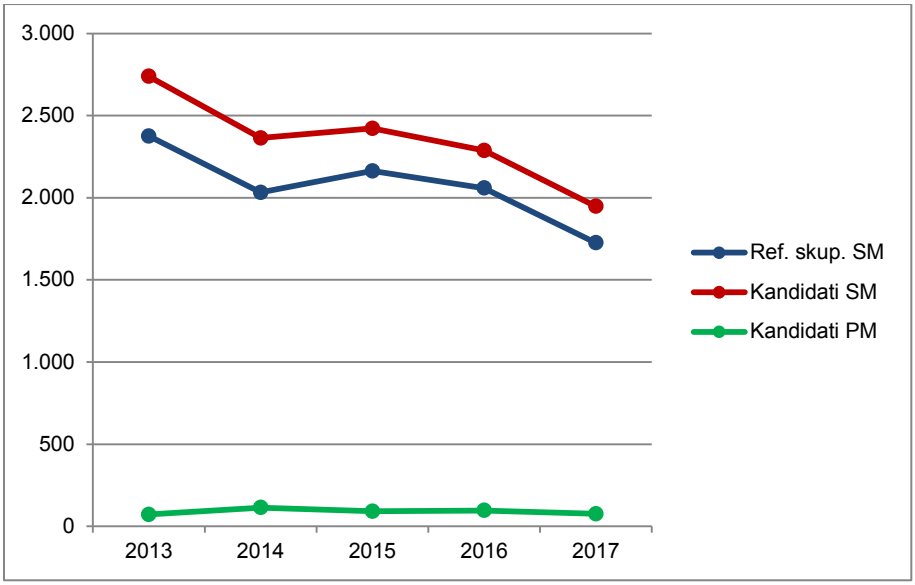
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz geografije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali geografijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2013 do 2017. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz geografije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2013	2.375	2.739	72
2014	2.032	2.364	114
2015	2.163	2.422	91
2016	2.059	2.288	96
2017	1.725	1.948	76

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz geografije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

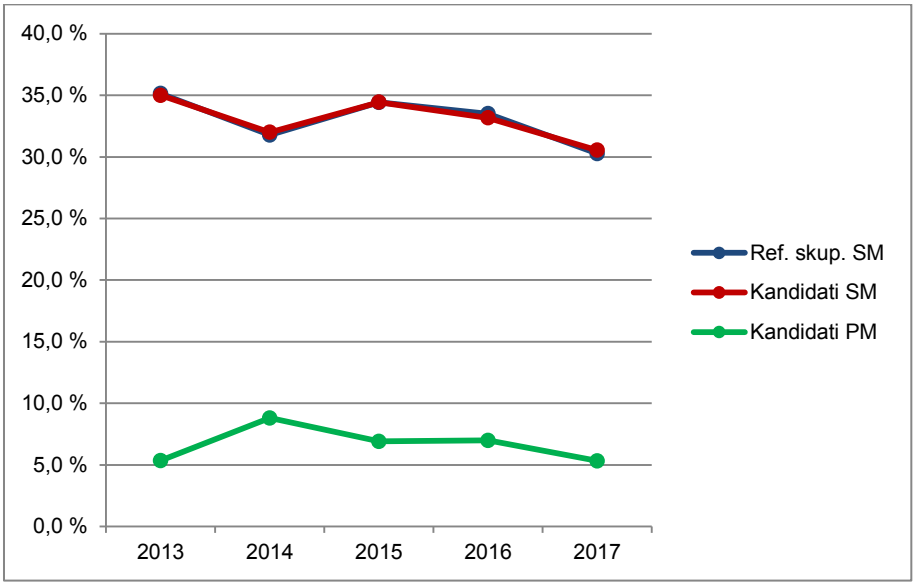
Vir: Državni izpitni center, 2017

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali geografijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2013 do 2017 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz geografije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2013	35,1 %	35,0 %	5,3 %
2014	31,8 %	32,0 %	8,8 %
2015	34,4 %	34,4 %	6,9 %
2016	33,5 %	33,2 %	7,0 %
2017	30,3 %	30,5 %	5,3 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz geografije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Vir: Državni izpitni center, 2017

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017

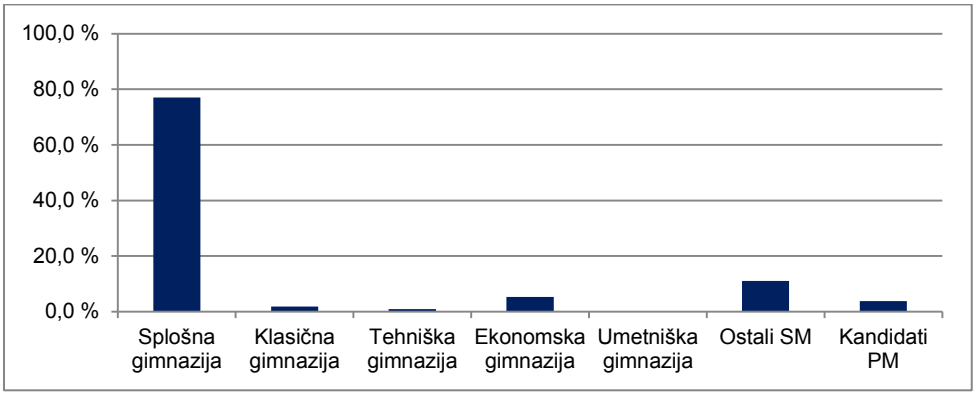
Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017

	Število	Delež
Splošna gimnazija	1.559	77,0 %
Klasična gimnazija	37	1,8 %
Gimnazija	1.596	78,9 %
Tehniška gimnazija	19	0,9 %
Ekonomska gimnazija	108	5,3 %
Umetniška gimnazija	2	0,1 %
Strokovna gimnazija	129	6,4 %
Ref. skup. SM	1.725	85,2 %
Ostali SM	223	11,0 %
Kandidati SM	1.948	96,2 %
Kandidati PM	76	3,8 %

gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija
strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija
ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija
kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017

Vir: Državni izpitni center, 2017

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri geografiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2017 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

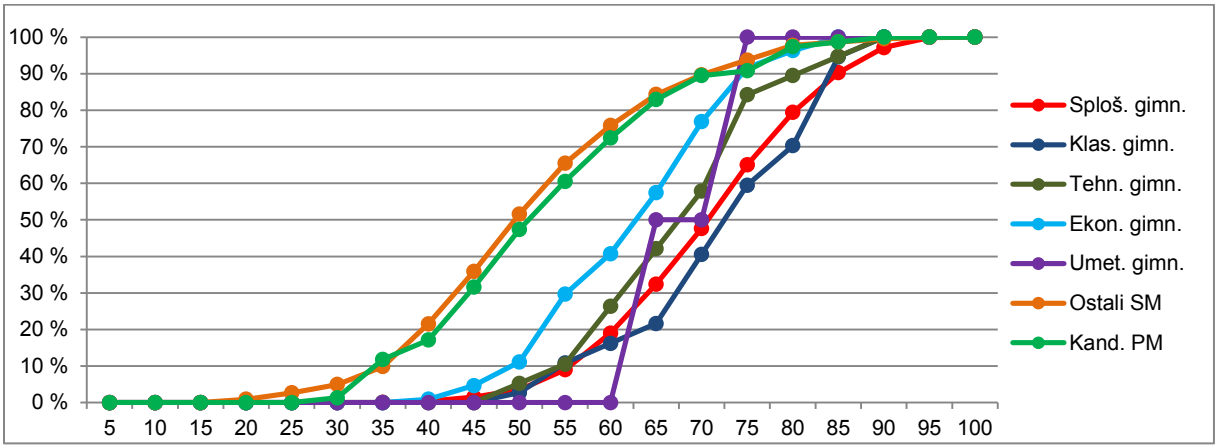
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

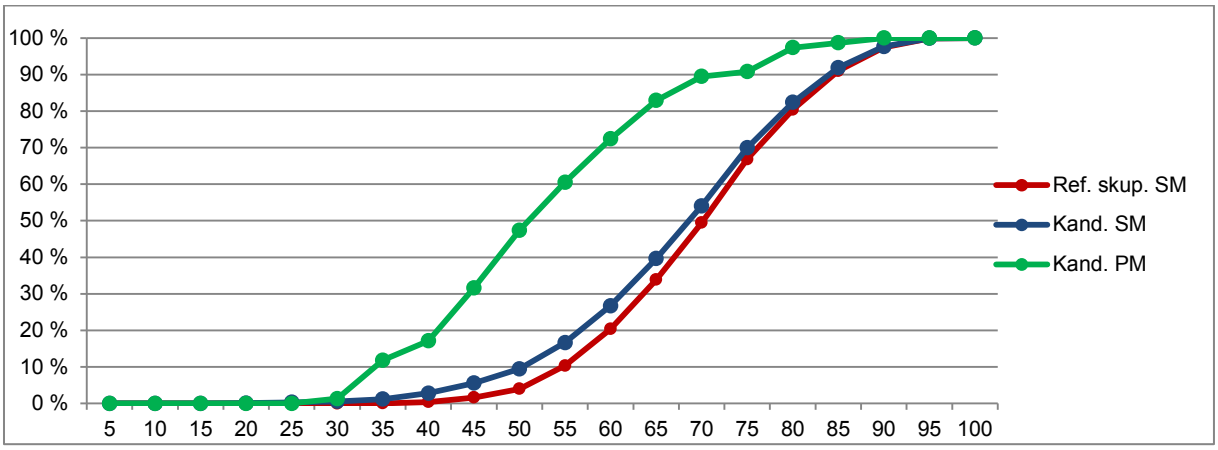
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0–5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11–15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16–20	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
21–25	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0
26–30	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	1
31–35	1	0	1	0	0	0	0	1	12	11	8
36–40	5	0	5	0	1	0	1	6	32	26	4
41–45	17	0	17	0	4	0	4	21	53	32	11
46–50	32	1	33	1	7	0	8	41	76	35	12
51–55	85	3	88	1	20	0	21	109	140	31	10
56–60	156	2	158	3	12	0	15	173	196	23	9
61–65	209	2	211	3	18	1	22	233	252	19	8
66–70	238	7	245	3	21	0	24	269	281	12	5
71–75	271	7	278	5	16	1	22	300	309	9	1
76–80	224	4	228	1	5	0	6	234	243	9	5
81–85	169	9	178	1	4	0	5	183	185	2	1
86–90	107	2	109	1	0	0	1	110	112	2	1
91–95	43	0	43	0	0	0	0	43	44	1	0
96–100	2	0	2	0	0	0	0	2	2	0	0
SKUPAJ	**1.559**	**37**	**1.596**	**19**	**108**	**2**	**129**	**1.725**	**1.948**	**223**	**76**

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %
30	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	5 %	1 %
35	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	10 %	12 %
40	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	3 %	22 %	17 %
45	1 %	0 %	1 %	0 %	5 %	0 %	4 %	2 %	6 %	36 %	32 %
50	4 %	3 %	4 %	5 %	11 %	0 %	10 %	4 %	9 %	52 %	47 %
55	9 %	11 %	9 %	11 %	30 %	0 %	26 %	10 %	17 %	65 %	61 %
60	19 %	16 %	19 %	26 %	41 %	0 %	38 %	20 %	27 %	76 %	72 %
65	32 %	22 %	32 %	42 %	57 %	50 %	55 %	34 %	40 %	84 %	83 %
70	48 %	41 %	47 %	58 %	77 %	50 %	74 %	49 %	54 %	90 %	89 %
75	65 %	59 %	65 %	84 %	92 %	100 %	91 %	67 %	70 %	94 %	91 %
80	79 %	70 %	79 %	89 %	96 %	100 %	95 %	80 %	82 %	98 %	97 %
85	90 %	95 %	90 %	95 %	100 %	100 %	99 %	91 %	92 %	99 %	99 %
90	97 %	100 %	97 %	100 %	100 %	100 %	100 %	97 %	98 %	100 %	100 %
95	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2017

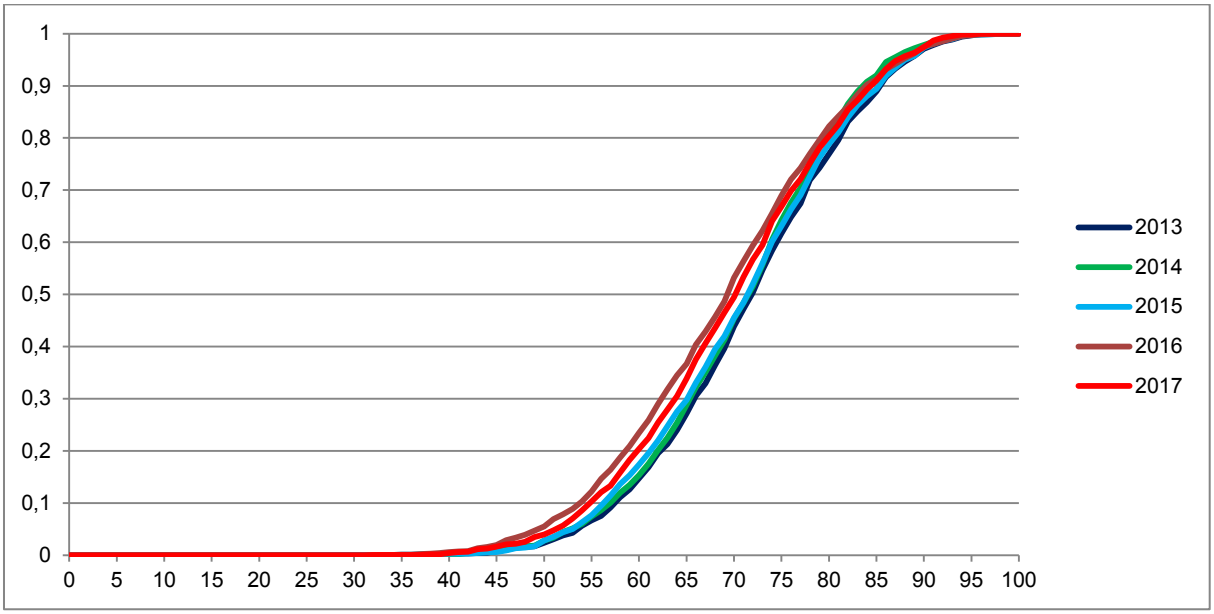
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2013 do 2017, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

	Ocene			
Leto	**2**	**3**	**4**	**5**
2013	50	61	73	85
2014	50	61	73	85
2015	50	61	73	85
2016	49	60	72	84
2017	49	60	72	84

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2017

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri geografiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2017 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

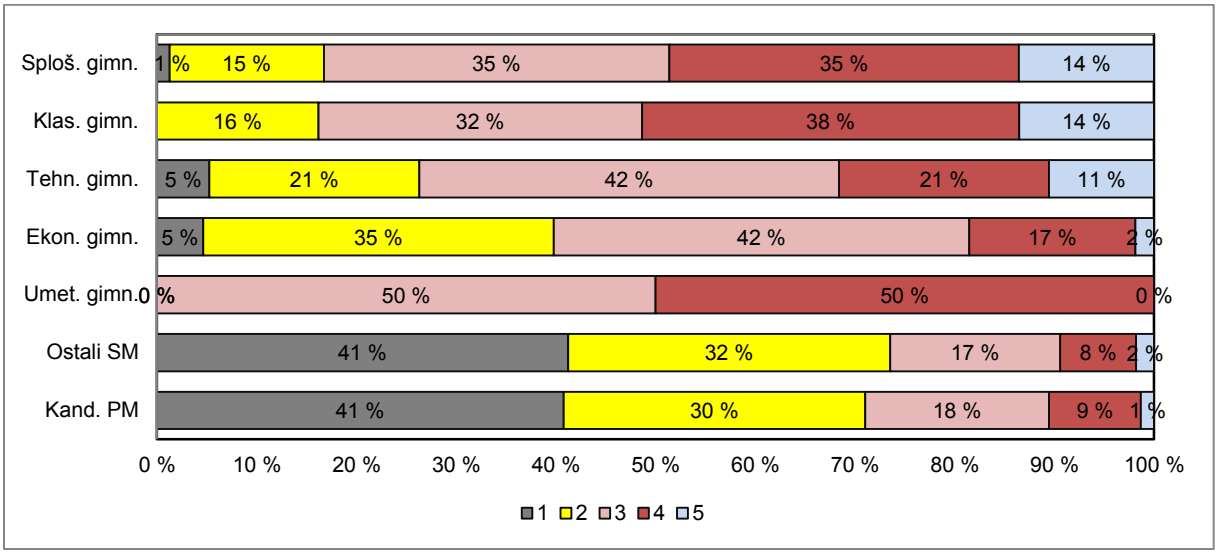
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

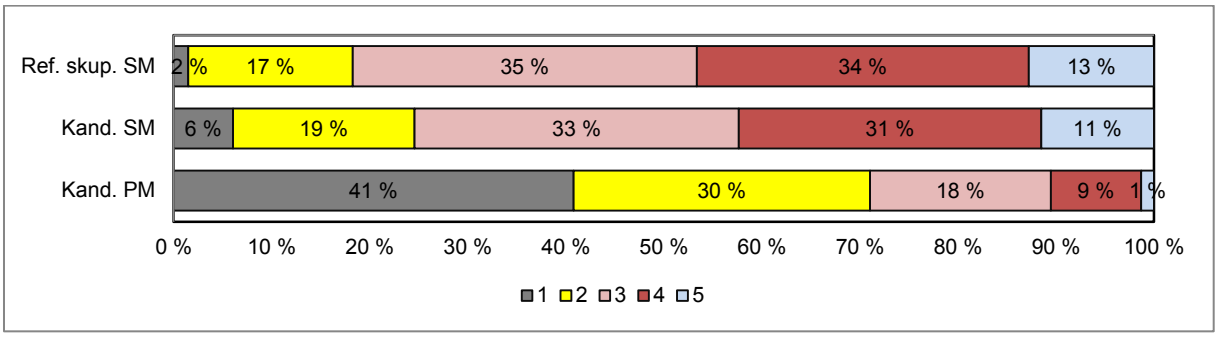
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	20	0	20	1	5	0	6	26	118	92	31
2	241	6	247	4	38	0	42	289	361	72	23
3	540	12	552	8	45	1	54	606	644	38	14
4	547	14	561	4	18	1	23	584	601	17	7
5	211	5	216	2	2	0	4	220	224	4	1
Uspešni	**1.539**	**37**	**1.576**	**18**	**103**	**2**	**123**	**1.699**	**1.830**	**131**	**45**
Skupaj	**1.559**	**37**	**1.596**	**19**	**108**	**2**	**129**	**1.725**	**1.948**	**223**	**76**

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	1 %	0 %	1 %	5 %	5 %	0 %	5 %	2 %	6 %	41 %	41 %
2	15 %	16 %	15 %	21 %	35 %	0 %	33 %	17 %	19 %	32 %	30 %
3	35 %	32 %	35 %	42 %	42 %	50 %	42 %	35 %	33 %	17 %	18 %
4	35 %	38 %	35 %	21 %	17 %	50 %	18 %	34 %	31 %	8 %	9 %
5	14 %	14 %	14 %	11 %	2 %	0 %	3 %	13 %	11 %	2 %	1 %
Uspešni	**99 %**	**100 %**	**99 %**	**95 %**	**95 %**	**100 %**	**95 %**	**98 %**	**94 %**	**59 %**	**59 %**
Skupaj	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2017

.

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017.

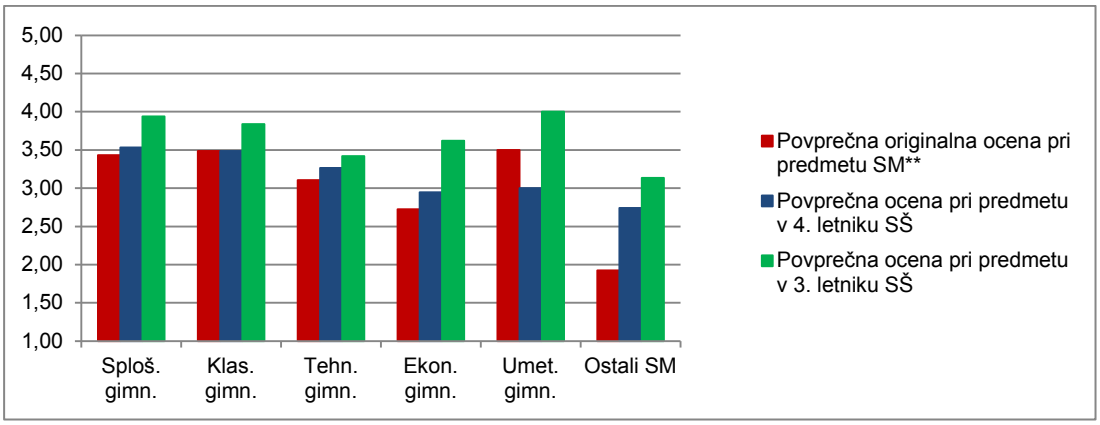
Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2017

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	1.559	37	1.596	19	108	2	129	1.725	1.948	223	76
Povprečni splošni uspeh pri SM*	18,51	19,11	18,52	16,07	15,76	15,50	15,80	18,35	18,22	15,54	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,59	3,57	3,59	3,32	3,19	3,50	3,21	3,56	3,51	2,79	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,62	3,51	3,62	3,47	3,52	4,00	3,52	3,61	3,56	2,82	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,44	3,49	3,44	3,11	2,76	3,50	2,82	3,40	3,23	1,96	2,00
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,43	3,49	3,43	3,11	2,72	3,50	2,79	3,39	3,22	1,92	2,00
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	70,72	71,99	70,75	67,30	62,70	68,80	63,48	70,20	68,05	51,36	53,00
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	71	72	71	69	63	68,5	64	71	69	50	52
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	11,06	10,25	11,04	10,46	10,00	9,15	10,13	11,14	12,94	13,75	13,44
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,53	3,49	3,53	3,26	2,94	3,00	2,99	3,49	3,44	2,74	4,00
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	3,94	3,84	3,94	3,42	3,62	4,00	3,60	3,91	3,86	3,13	4,24
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,75	0,76	0,75	-	0,73	-	0,71	0,75	0,75	0,69	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,72	0,71	0,72	-	0,71	-	0,68	0,72	0,73	0,72	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,65	0,63	0,65	-	0,56	-	0,50	0,64	0,64	0,54	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,63	0,66	0,63	-	0,55	-	0,57	0,63	0,65	0,58	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,63	0,66	0,63	-	0,55	-	0,57	0,63	0,65	0,58	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,68	0,64	0,68	-	0,45	-	0,53	0,67	0,68	0,53	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,56	0,43	0,55	-	0,31	-	0,32	0,54	0,56	0,43	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,24	0,28	0,24	-	0,21	-	0,25	0,25	0,31	0,09	0,12
Neuspešni s PP	1,28	0,00	1,25	5,26	4,63	0,00	4,65	1,51	6,06	41,26	40,79
Neuspešni brez PP	2,18	0,00	2,13	5,26	8,33	0,00	7,75	2,55	7,29	43,95	40,79

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.
***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.
Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz geografije in povprečnih ocen iz geografije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

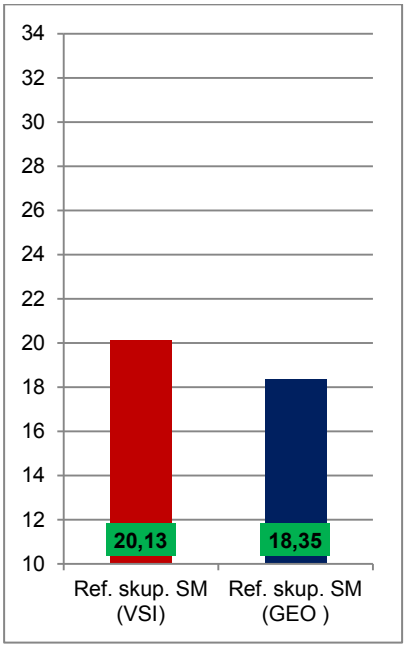
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz geografije

Vir: Državni izpitni center 2017

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2017 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz geografije (ref. skup. SM – GEO).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz geografije

Vir: Državni izpitni center, 2017

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz geografije v spomladanskem izpitnem roku SM 2017.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

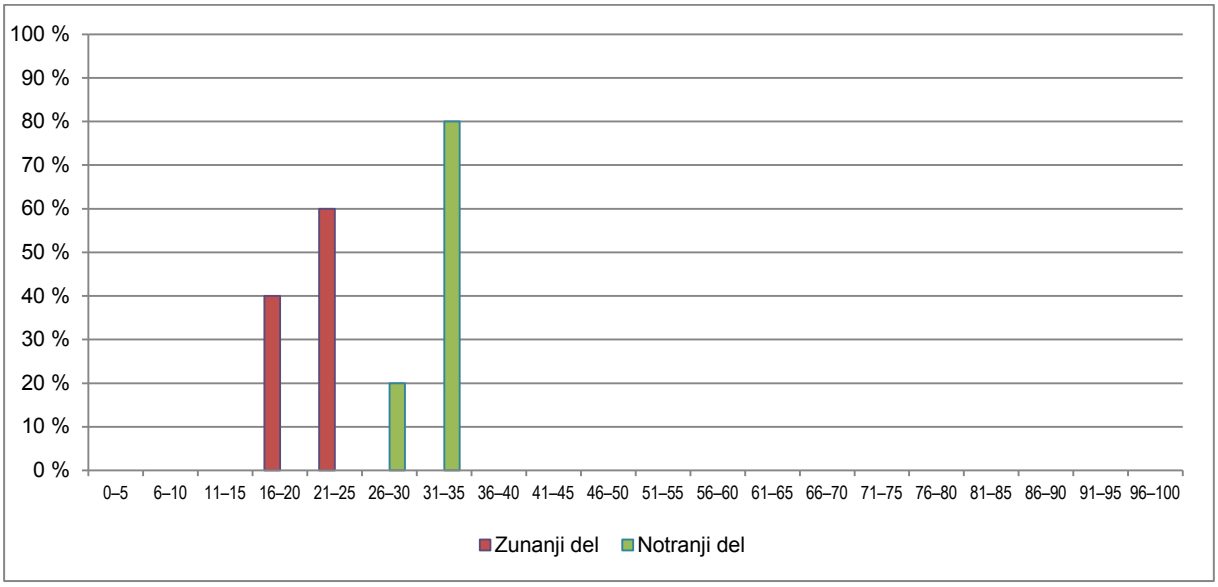
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	5	5
Povprečno število odstotnih točk	51,52	19,33
Standardni odklon odstotnih točk	6,85	0,97
Maksimalno število odstotnih točk	60,80	20,00
Povprečna težavnost	**0,21**	**0,32**

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz geografije v spomladanskem izpitnem roku SM 2017.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	40 %	0 %
21–25	60 %	0 %
26–30	0 %	20 %
31–35	0 %	80 %
36–40	0 %	0 %
41–45	0 %	0 %
46–50	0 %	0 %
51–55	0 %	0 %
56–60	0 %	0 %
61–65	0 %	0 %
66–70	0 %	0 %
71–75	0 %	0 %
76–80	0 %	0 %
81–85	0 %	0 %
86–90	0 %	0 %
91–95	0 %	0 %
96–100	0 %	0 %
SKUPAJ	**100 %**	**100 %**

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2017

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz geografije v spomladanskem izpitnem roku SM 2017.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Terenske in laboratorijske vaje ter strokovna ekskurzija
Število kandidatov	1.725	1.725	1.725
Povprečno število odstotnih točk	25,38	26,01	18,81
Standardni odklon odstotnih točk	5,76	5,51	1,96
Maksimalno število odstotnih točk	40,00	40,00	20,00
Povprečna težavnost	**0,63**	**0,65**	**0,94**

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

V analizo so vključeni statistični podatki za referenčno skupino SM 2017 pri predmetu geografija, ki je opravljala izpit splošne mature v spomladanskem izpitnem roku in je štela 1.725 kandidatov.

Izpitna pola 1

V tej poli je bilo 26 nalog. Kandidati so povprečno dosegli 31,75 absolutne točke od 50-ih (63,5 odstotne točke). Maksimalno število doseženih točk je bilo 48, minimalno pa 13. Indeks težavnosti je znašal 0,635, povprečje indeksa diskriminativnosti po posameznih nalogah pa 0,313.

Izpitna pola 2

V drugi izpitni poli je bilo 25 nalog. Kandidati so povprečno dosegli 32,52 absolutne točke od 50-ih (65,0 odstotne točke). Maksimalno število doseženih točk je bilo 50, minimalno pa 0. Indeks težavnosti je znašal 0,65, povprečje indeksa diskriminativnosti po posameznih nalogah pa 0,316.

Vsaka strukturirana naloga v posamezni izpitni poli je bila sestavljena tako, da je obsegala vprašanja na različnih taksonomskih stopnjah težavnosti. Taksonomske stopnje vprašanj se stopnjujejo znotraj naloge, kar omogoča ločevanje kandidatov glede na kakovost znanja. Kako težka oziroma kako lahka so bila posamezna vprašanja za kandidate, skušamo objektivno izmeriti z **indeksom težavnosti** (IT).

Če so vsi kandidati pravilno odgovorili na vprašanje, je IT enak 1, če pa ni nihče odgovoril pravilno, je IT enak 0. V pisnem delu izpita so glede na indeks težavnosti izrazito prevladovale srednje težke naloge. Podatki za posamezno izpitno polo so predstavljeni v preglednicah 4.3.1 in 4.3.2.

Naloge so v primerjavi z maturo 2016 nekoliko slabše ločevale med uspešnostjo tistih z višjo in nižjo oceno, a je bil indeks diskriminativnosti (ID) kljub temu visok (0,313).

Izpitno polo 1 je sestavljalo 5 strukturiranih nalog:

Obča geografija (Obča)
Regionalna geografija sveta (Svet1)
Regionalna geografija sveta (Svet 2)
Regionalna geografija Evrope (Evropa1)
Regionalna geografija Evrope (Evropa 2)

Preglednica 4.3.1: Indeksi težavnosti po posameznih nalogah v izpitni poli 1

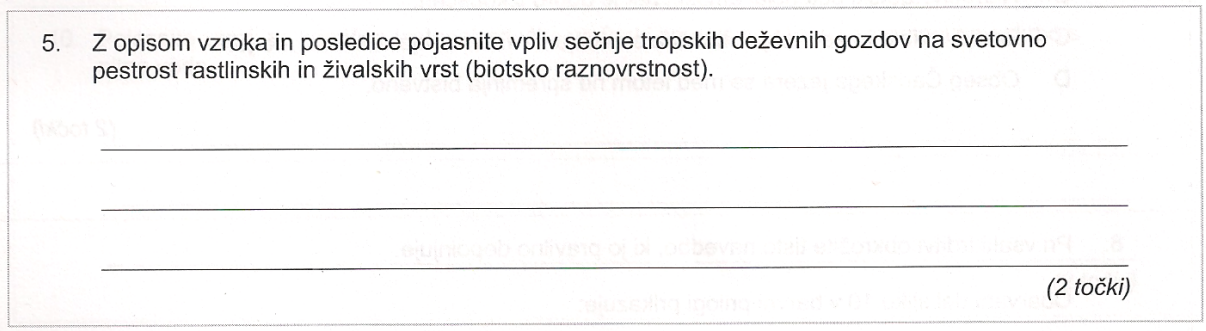
Opis	Indeks težavnosti	Številka naloge v izpitni poli 1
zelo težke naloge	pod 0,10	
težke naloge	od 0,10 do 0,29	
srednje težke naloge	od 0,30 do 0,69	1, 2, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15,16, 17, 18, 19, 24, 25, 26
lahke naloge	od 0,70 do 0,89	3, 5, 6, 7, 11, 20, 21, 22, 23
zelo lahke naloge	nad 0,90	

Vir: Državni izpitni center, 2017

Glede na razporeditev IT v preglednici je bila izpitna pola 1 za kandidate malenkost težja kot leta 2016, saj je bilo 9 nalog od 26-ih (35 %, lani 40 %) lahkih, vse ostale (17 nalog, 65 %) pa so bile srednje težke.

Najlažji nalogi v Izpitni poli 1

Naloga 5 (IT = 0,87; ID = 0,21)

5. Z opisom vzroka in posledice pojasnite vpliv sečnje tropskih deževnih gozdov na svetovno pestrost rastlinskih in živalskih vrst (biotsko raznovrstnost).

(2 točki)

Komentar: Na naloge, vsebinsko vezane na okoljske probleme, ki so splošno precej dobro znani, kandidati tradicionalno dobro odgovarjajo.

Naloga 22 (IT = 0,85; ID = 0,16)

22. V preglednici so podatki o površini in številu prebivalcev treh evropskih držav. Izpišite državo z največjo gostoto prebivalstva.

Ime države	Površina v km^2	Število prebivalcev
Črna gora	13.812	616.258
Grčija	131.957	10.815.187
Latvija	64.589	2.067.900

Prostor za izračun (neobvezno):

Ime države: _____

(1 točka)

Komentar: Kandidati so pričakovano uspešno reševali nalogo, saj je ustrezala tako tistim, ki se učijo bolj na pamet, kot tudi tistim, ki vsebine bolj razumejo. Nalogo se je dalo uspešno rešiti bodisi s poznavanjem dejstev ali s pomočjo izračuna. V skladu s tem je bil tudi indeks diskriminativnosti nižji.

Najtežji nalogi v Izpitni poli 1

Naloga 1 (IT = 0,39; ID = 0,11)

1. Preberite besedilo in obkrožite lastnost prsti, ki v njem ni opisana.

Dijaki so na terenu izkopali profil prsti in vzeli vzorce. Z laboratorijsko analizo so ugotovili, da je prst slabo kisla (pH 6,8), v njej pa je največji delež peščenih delcev in zelo majhen delež glinastih delcev.

Lastnost: reakcija prsti tekstura prsti struktura prsti

(1 točka)

Komentar: Vprašanja vezana na prst so težja, toda naloga se je kljub napisanim rešitvam proti pričakovanjem izkazala za težko. Indeks diskriminativnosti priča o tem, da kandidati zamenjujejo pojma tekstura in struktura ter so odgovore obkroževali tudi na srečo. Glede na to, da je to prva naloga v izpitu, izbira naloge ni bila najbolj posrečena.

Naloga 15 (IT = 0,41; ID = 0,43)

15. Pojasnite vpliv prsti na tradicionalno obliko kmetijstva na območjih ekvatorialnega podnebja v Afriki.

_____

_____

_____

(2 točki)

Komentar: Pričakovano težja naloga. Poznavanje prsti je pri kandidatih tradicionalno slabo. Je pa naloga tudi zahtevala ločevanje med oblikami kmetijstva in načinom pridobivanja obdelovalnih zemljišč. Naloga je dobro ločevala med kandidati z boljšo oziroma s slabšo oceno v šoli in na maturi.

Izpitno polo 2 je sestavljalo 5 strukturiranih nalog:

Občа geografija (Občа)
Občа geografija Slovenije (Slovenija 1)
Občа geografija Slovenije (Slovenija 2)
Regionalna geografija Slovenije (Slovenija – pokrajine1)
Regionalna geografija Slovenije (Slovenija – pokrajine 2)

Preglednica 4.3.2: Indeksi težavnosti po posameznih nalogah v izpitni poli 2

Opis	Indeks težavnosti	Številka naloge v izpitni poli 2
zelo težke naloge	pod 0,10	
težke naloge	od 0,10 do 0,29	10
srednje težke naloge	od 0,30 do 0,69	5, 7, 8, 9, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 23, 25
lahke naloge	od 0,70 do 0,89	1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 16, 19, 22, 24
zelo lahke naloge	nad 0,90	

Vir: Državni izpitni center, 2017

Glede na razporeditev IT v preglednici za izpitno polo 2 je bila le-ta za kandidate nekoliko lažja od izpitne pole 1. Dvanajst nalog od 25-ih (48 %), je bilo lahkih, 12 (48 %) je bilo srednje težkih, 1 naloga pa težka. V izpitni poli 2 so bili rezultati boljši od rezultatov mature 2016.

Najlažji nalogi v Izpitni poli 2

Naloga 2 (IT = 0,84; ID = 0,13)

2. Napišite prevladujočo mestotvorno funkcijo, ki jo prikazuje slika 8 na barvni prilogi, in obkrožite mestno četrt, ki je v ospredju slike.

Mestotvorna funkcija: _____

Mestna četrt: poslovno središče stanovanjska izobraževalna trgovska

(2 točki)

Slika 8

Komentar: Pričakovani rezultati. Kandidati že leta dobro odgovarjajo na naloge iz geografije naselij. Hkrati je bilo izbrano dobro slikovno gradivo in v delu naloge so bile rešitve na izbiro. Naloga se je izkazala za zelo primerno za začetek izpitne pole.

Naloga 6 (IT = 0,83; ID = 0,37)

6. Imenujte vremenotvorno središče, ki nastane nad Azorskim otočjem, in ugotovite njegov vpliv na temperature in oblačnost v Sloveniji tako, da obkrožite pravilna odgovora.

Vremenotvorno središče: _____

Temperature: nizke srednje visoke

Oblačnost: jasno delno oblačno oblačno

(2 točki)

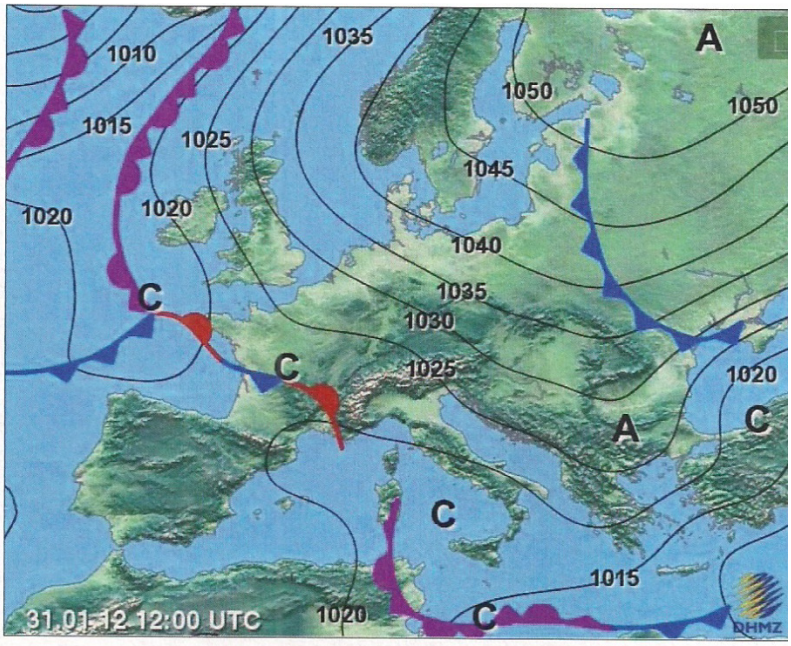
Komentar: Glede na vsebino in tip naloge je bila naloga pričakovano lažja. Preseneča pa, da je precej dobro ločevala med kandidati z višjo in nižjo oceno.

Najtežji nalogi v Izpitni poli 2

Naloga 10 (IT = 0,16; ID = 0,12)

10. Glede na sliko 10 na barvni prilogi se bo ciklon iznad Atlantskega oceana pomaknil proti vzhodu. Pojasnite vpliv tega premika na spremembo temperatur v Sloveniji.

(2 točki)

Slika 10

Komentar: Rezultat je pričakovano slabši, saj kandidati že leta izkazujejo slabše znanje glede povezave med zračnim tlakom, temperaturami in vremenotvornimi središči. Najpogosteje enačijo padavine s padcem temperature, kar pa za situacijo na prognostični karti ni značilno.

Naloga 20 (IT = 0,31; ID = 0,23)

20. Pojasnite vpliv enega izmed naravnih dejavnikov na kmetijsko usmeritev Bele krajine.

(2 točki)

Komentar: Pričakovano slabši rezultat, saj kandidati relativno slabo poznajo značilnosti posameznih, nekoliko manjših pokrajin.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Izpitna pola 1:

Občа:
- zamenjava teksture in strukture prsti,
- nepravilni zapisi različnih tipov prsti.

Svet 1:
- pomanjkljive pojasnitve pri vplivu monsunskih vetrov na vodostaj reke,
- zamenjava kemične lastnosti arteške vode z onesnaževanjem.

Svet 2:
- zamenjava podnebnih elementov in podnebnih dejavnikov.

Evropa 1:
- imenovanje gorovij in nižin v Evropi (Centralni masiv, Vlaška nižina),
- zamenjava geoloških dob in procesov v Evropi.

Evropa 2:
- zamenjevanje katolikov in protestantov na Severnem Irskem.

Izpitna pola 2:

Občа:
- slabo razlikovanje med vzroki in posledicami suburbanizacije,
- težave pri ločevanju gospodarskih in demografskih posledic suburbanizacije.

Slovenija 1:
- pogoste napake pri opisovanju gibanja zraka v anticiklonu,
- pogosto povezovanje ciklona samo z nižjimi temperaturami (premalo so bili pozorni na letni čas).

Slovenija 2:
- slabo ločevanje med demografskimi in gospodarskimi posledicami opuščanja premogovništva v Črnem revirju,
- pomanjkljivi odgovori pri nalogah, ki so zahtevale pojasnitev spreminjanja deleža zaposlenih v sekundarnem sektorju.

Slovenija – pokrajine 1:
- slabo poznavanje imen pokrajin prikazanih na karti,
- nepoznavanje kmetijske usmeritve v Beli krajini.

Slovenija – pokrajine 2:
- pogosto napačno imenovanje kraja, označenega na karti (Tržič),
- zamenjava doline s kotlino (onesnaževanje na Jesenicah).

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Izpolnjen vprašalnik za ocenjevalce je vrnilo 49 zunanjih ocenjevalcev, od tega 25 za izpitno polo 1 in 24 za izpitno polo 2. Analiza je pokazala, da sta bili obe izpitni poli zelo dobro ocenjeni: izpitna pola 1 s 4,2 točke od 5 možnih (leta 2016: 4,1 točke), izpitna pola 2 pa s 4,3 točke (leta 2016: 4,3 točke). V primerjavi s skupno oceno posamezne izpitne pole iz leta 2016 je izpitna pola 1 ocenjena za 0,1 točke več, izpitna pola 2 pa enako kot leta 2016.

Zunanji ocenjevalci so v nalogah najbolje ocenili slikovno gradivo, sledi skupna ocena naloge in ocena težavnosti vprašanj. Statistični izračuni njihovih ocen so prikazani v preglednicah 4.5.1 in 4.5.2.

Preglednica 4.5.1: Ocena zunanjih ocenjevalcev, izpitna pola 1

Ocena	Občа	Svet 1	Svet 2	Evropa 1	Evropa 2	IP 1
skupna ocena naloge	3,8	4,2	4,4	4,4	4,1	4,2
ocena težavnosti vprašanj	3,8	4,0	4,1	3,9	4,0	4,0
slikovno gradivo	4,0	4,5	4,3	4,7	4,2	4,3
skupaj	3,9	4,2	4,3	4,3	4,1	4,2

Vir: Vprašalniki za zunanje ocenjevalce, 2017

Preglednica 4.5.2: Ocena zunanjih ocenjevalcev, izpitna pola 2

Ocena	Občа	Slovenija 1	Slovenija 2	Slovenija - pokr. 1	Slovenija - pokr. 2	IP 2
skupna ocena naloge	4,4	3,8	4,3	4,1	4,5	4,2
ocena težavnosti vprašanj	4,1	4,3	4,1	4,3	4,4	4,2
slikovno gradivo	4,8	4,2	4,3	4,6	4,7	4,5
skupaj	4,4	4,1	4,2	4,3	4,5	4,3

Vir: Vprašalniki za zunanje ocenjevalce, 2017

Večina zunanjih ocenjevalcev (25 oziroma 51 %) je bila žal brez pripomb in priporočil DPK SM za geografijo za njeno nadaljnje delo. Številni so pohvalili prispevek komisije pri sestavljanju izpitnih nalog (9 pohval). V obeh izpitnih polah so bili zadovoljni z naborom nalog. Menili so, da so naloge korektne, obe izpitni poli pa zelo pregledni in uravnoteženi tudi glede zahtevnosti. Pohvalili so tudi uporabo kartografskega gradiva in s tem preverjanje veščine branja različnih tematskih kart (kljub temu da imajo kandidati s tovrstnimi nalogami več težav). Glede težavnosti nalog ni bilo pripomb. Všeč jim je bilo, da so pri nalogah iz sveta in Evrope vključene vse celine in vse regije Evrope ter da se v večji meri preverjajo bolj splošne vsebine z zelo raznovrstnimi nalogami.

Osem zunanjih ocenjevalcev je navedlo te pripombe:

- v vprašanjih ne uporabljati nikalnih trditev (3);
- vsak opis naj se vrednoti s točko, ne pa 1 točka za dva opisa (2);
- predlagajo odebeljeni tisk (2);
- vprašanja so preveč podrobna (1).

Tudi tokrat so zunanji ocenjevalci dobro ocenili *Navodila za ocenjevanje*, ki so po njihovem mnenju pregledna in vključujejo veliko večino smiselnih odgovorov (4,4 točke od 5-ih možnih).

Kar nekaj zunanjih ocenjevalcev (11) je izredno pohvalilo prehod na elektronsko ocenjevanje. Le eden izmed njih je bil mnenja, da je elektronsko ocenjevanje manj primerno (pa še to zaradi tega, ker se mu je zdelo, da je bil pomočnik glavnega ocenjevalca premalo odziven).

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

S spomladanskim izpitnim rokom splošne mature 2017 smo pri geografiji uvedli elektronsko vrednotenje, ki je nekoliko spremenilo časovnico ocenjevanja. Kandidati so izpit pisali v torek, 6. 6. 2017. V soboto, 10. 6. 2017 so pomočniki glavnega ocenjevalca lahko dostopali do izpitnega gradiva. V ponedeljek, 12. 6. 2017 smo s pomočniki glavnega ocenjevalca izvedli moderacijo *Navodil za ocenjevanje* ter izbrali izpitne pole za standardizacijo, vajo in kontrolo. V torek, 13. 6. 2017 je z vsemi prisotnimi ocenjevalci potekala skupna moderacija *Navodil za ocenjevanje*. Naslednji dan so si zunanji ocenjevalci lahko naložili pole in pričeli z ocenjevanjem. Z ocenjevanjem smo morali zaključiti do četrtka, 22. 6. 2017, do 24. ure.

Elektronsko vrednotenje je bilo odlično zastavljeno, izobraževanje zanj in časovnica sta bila ustrezna, samo vrednotenje pa je potekalo brez večjih težav.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Pri predmetu geografija je izpit splošne mature v spomladanskem izpitnem roku (6. 6. 2017) pisalo 2.024 kandidatov. Število zahtev za vpogled se je v primerjavi s preteklim letom nekoliko zmanjšalo, kar sovpada z manjšim številom kandidatov. Manjše je bilo tudi število ugovorov (46, leta 2016 pa 55). Kandidati so utemeljevali ugovor po posameznih nalogah, ne pa na izpitno oceno ali na izračun točk. Večini kandidatov sta do višje ocene manjkali ena do dve odstotni točki. Ugovore so pregledovali trije izvedenci. Vsota točk je bila spremenjena v 28-ih primerih, v 17-ih primerih pa je bila izvedena sprememba ocene. Pregled ugovorov kandidatov v obdobju zadnjih osem let je prikazan v preglednici 5.2.

Preglednica 5.2: Ugovori kandidatov na oceno

Leto	Število vseh izpitov	Število zahtev za vpogled	Število ugovorov na izračun	Število ugovorov na oceno	Število vseh ugovorov	Sprem. vsote točk	Sprem. ocene
2017	2.024	114	0	46	46	28	17
2016	2.364	139	0	55	55	27	13
2015	2.513	135	0	44	44	22	9
2014	2.478	140	0	48	48	23	6
2013	2.811	143	0	51	51	26	17
2012	2.799	133	0	41	41	24	11
2011	3.575	206	1	80	81	25	14

Vir: Državni izpitni center, 2017

Referenčna skupina SM 2017 pri predmetu geografija, ki je opravljala izpit splošne mature v spomladanskem izpitnem roku in je štela 1.725 kandidatov, je opravila izpit s povprečno oceno 3,39 (0,07 več kot leta 2016) ter dosegla povprečno 70,2 točke od 100-ih možnih (zvišanje za 0,7 točke v primerjavi z maturo 2016). Povprečna ocena je bila za 0,10 ocene nižja od povprečne ocene, ki so jo kandidati dosegli pri geografiji v četrtem letniku srednje šole.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

Izpit splošne mature 2017 iz geografije je potekal uspešno, brez posebnosti pri izvajanju izpita in ocenjevanju izpitnih pol. Kandidati iz referenčne skupine so dosegli nekoliko višjo povprečno oceno (3,39) od lanske (3,32), ob nespremenjenih mejah med ocenami. V primerjavi s prejšnjimi leti se je v letu 2017 izjemoma za težjo (indeks težavnosti: 0,64) izkazala izpitna pola 1, v kateri so kandidati najslabše reševali naloge, povezane s prstmi (sklop *Obča*) in vplivom fizičnogeografskih dejavnikov na kmetijstvo (sklop *Evropa 2*). Tudi v izpitni poli 2 (indeks težavnosti: 0,65) so kandidati slabše reševali naloge s fizičnogeografskimi vsebinami, zlasti tiste v povezavi s podnebnimi in vremenskimi značilnostmi Slovenije. V letu 2017 je 13 % kandidatov doseglo odlično oceno (1 % več kot leta 2016) in 34 % prav dobro oceno (2 % več kot leta 2016), na drugi strani pa se je primerjalno zmanjšal delež kandidatov z oceno zadostno (17 %; leta 2016 je znašal 19 %). Razmerja v težavnosti se med posameznimi deli izpita ne spreminjajo, povprečni rezultati pa so pričakovano bistveno boljši pri notranjem delu izpita, kjer se ocenjuje kandidatovo sodelovanje pri terenskih in laboratorijskih vajah ter strokovni ekskurziji. Več zaporednih let opažamo stalnost doseženih rezultatov, ki jo pripisujemo kakovostni pripravi kandidatov, rednemu seznanjanju učiteljev geografije z rezultati in novostmi ter prizadevanju za pripravo kakovostnih nalog v okviru uveljavljene oblike izpitnih pol, ki se je razvila skozi čas in je v splošnem dobro sprejeta.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitni poli spomladanskega izpitnega roka 2017 sta bili vsebinsko in tehnično ustrezno pripravljeni, brez zaznanih napak. Celotno gradivo so zunanji ocenjevalci ocenili kot zelo dobro, saj so od 5 možnih točk v povprečju namenili 4,4 točke Navodilom za ocenjevanje, 4,3 točke izpitni poli 2 in 4,2 točke izpitni poli 1. Zunanji ocenjevalci so v obeh izpitnih polah ponovno najbolje ocenili slikovno gradivo, glede oblikovanja in izboljšav nalog pa so podali le maloštevilne predloge, ki se vežejo na preprostejše vrednotenje po principu ena rešitev-ena točka, na izogibanje uporabe nikalnih oblik v vprašanjih in trditvah ter na ponovno rabo krepkega tiska za poudarjanje ključnih delov vprašanj. Predmetna komisija namerava upoštevati vsa priporočila z izjemo zadnjega, za uvedbo katerega ni pristojna. Po težavnosti nalog sta bili obe izpitni poli razmeroma dobro uravnoteženi, v obeh pa so prevladovale srednje težke naloge. Pri slednjih smo več težav zaznali pri fizičnogeografskih vsebinah. Izpitne pole so bile kot običajno oblikovane tako, da so posamezne strukturirane naloge vključevale vse taksonomske stopnje. Pri nalogah najvišje taksonomske stopnje postanejo še posebej očitne težave z oblikovanjem pojasnitev, saj kandidati pogosto ne razlikujejo med vzroki in posledicami ali pa med posameznimi vrstami geografskih dejavnikov. Za težje od pričakovanega/želenega se izkažejo tudi naloge prve taksonomske stopnje, povezane z lociranjem zemljepisnih imen na karti. Stalno tudi opažamo, da so neustrezne ali pomanjkljive rešitve (ne glede na taksonomsko stopnjo) mnogokrat posledica površnega prebiranja vprašanj, premalo poglobljene rabe priloženega gradiva in podcenjevanja kompleksnosti vprašanj.

6.3 Druge ugotovitve

V izpitnem gradivu spomladanskega izpitnega roka 2017 ni bilo ugotovljenih napak, izvedbi izpita in zunanjega ocenjevanja pa sta bili brez posebnosti. V letu 2017 je bilo pri izpitu iz geografije prvič uvedeno elektronsko ocenjevanje, ki je bilo kljub prvotni zadržanosti zunanjih ocenjevalcev na koncu izjemno dobro sprejeto in ovrednoteno kot odlično. Ugotavljamo, da uvedba elektronskega ocenjevanja zaenkrat še ni vplivala na statistiko vpogledov in ugovorov kandidatov na oceno, saj so ti postopki še vedno potekali na enak (neelektronski) način kot v preteklih letih.